

František při katechezi: Spravedlivý život je otevřený Božím záměrům

František uvažoval o fázi zasnub mezi svatým Josefem a Pannou Marií. Zdůraznil, jak oba dva dokázali přijmout „realitu takovou, jaká byla“, navzdory „dramatu, u kterého se zpočátku zdálo, že jejich plány na manželství zničí“. Řekl, že tato schopnost je vedla k fázi oboustranné lásky, kterou definoval jako „vyzrálou“ a poradil snoubencům a

novomanželům, aby se modlili,
aby uměli svatého Josefa a
Pannu Marii napodobovat.

01.12.2021

Drazí bratři a sestry, dobré ráno!

Pokračujeme v rozjímání o postavě svatého Josefa. Dnes bych se chtěl zabývat jeho "spravedlivostí" a "zasnoubením s Marií", a předat tak poselství všem snoubencům a novomanželům. O mnoha událostech spojených s Josefem vyprávějí apokryfní evangelia, tedy nekanonická evangelia, která ovlivnila i umění a různá místa uctívání. Tyto spisy, které nejsou v Bibli - jsou produkty křesťanské zbožnosti v té době -, odpovídají na touhu zaplnit vypravěčské mezery kanonických evangelií, tedy těch, která jsou v Bibli a která nám dávají

vše podstatné pro křesťanskou víru a život.

Evangelista Matouš. To je důležité: co říká evangelium o Josefovi? Ne to, co říkají tato apokryfní evangelia, což není špatné nebo zlé, ne! Jsou krásná, ale nejsou Božím slovem. Naopak evangelia, která jsou součástí Bible, jsou Božím slovem. Mezi nimi je i evangelista Matouš, který Josefa definuje jako "spravedlivého" muže. Poslechněme si jeho vyprávění: "Tak se stalo narození Ježíše Krista: Jeho matka Maria, která byla zasnoubena Josefovi, otěhotněla z Ducha svatého dříve, než spolu začali žít. Josef, její snoubenec, který byl spravedlivý a nechtěl ji zavrhnout, se ji rozhodl tajně propustit" (1,18-19). Když totiž byla snoubenka nevěrná nebo otěhotněla, mohl ji snoubenec denuncovat! Musel. A ženy byly v té době kamenovány. Josef byl ale spravedlivý. Říká: "Ne, to neudělám. Budu mlčet".

Abychom pochopili Josefovo chování k Marii, je dobré si připomenout sňatkové zvyky starého Izraele. Manželství se skládalo ze dvou jasně definovaných fází. První z nich se podobala oficiálním zásnubám, které již znamenaly novou situaci: zejména žena, ačkoli ještě rok žila v domě svého otce, byla považována za faktickou "manželku" snoubence. Ještě spolu nežili, ale bylo to, jako by byla jeho ženou. Druhým aktem bylo přestěhování nevěsty z domu jejího otce do domu ženicha. To se odehrálo ve slavnostním průvodu, který svatbu završil. Nevěstu tam doprovázeli její přátelé. Podle těchto zvyklostí skutečnost, že "než spolu začali žít, Marie zjistila, že je těhotná", vystavovala Pannu Marii obvinění z cizoložství. A tato vina měla být podle starobylého zákona potrestána kamenováním (srov. Dt 22,20-21). V pozdější judaistické praxi - po tomto datu - se však prosadil umírněnější výklad, který ukládal

pouze akt zavržení, ale s občanskoprávními a trestněprávními důsledky pro ženu, nikoli však ukamenování.

Evangelium říká, že Josef byl "spravedlivý" právě proto, že podléhal zákonu jako každý zbožný Izraelita. Jeho láska k Marii a důvěra v ni mu však napověděly způsob, který by zachránil dodržování zákona a čest jeho nevěsty: rozhodl se, že jí vypoví zasnoubení tajně, bez povyku, aniž by ji vystavil veřejnému ponížení. Zvolil si cestu utajení, bez soudu a trestu. Ale jaká to svatost v Josefovi! My, kteří, jakmile se dozvíme nějakou nepříjemnou zprávu o někom jiném, jdeme okamžitě do pomlouvání! Ale Josef mlčí. Mlčí.

Evangelista Matouš však hned dodává: "Zatímco však o tom přemýšlel, hle, zjevil se mu ve snu anděl Páně a řekl mu: "Josefe, synu

Davidův, neboj se vzít si Marii, svou manželku, neboť to, co se v ní zrodilo, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš, neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů." (1,20-21). Do Josefova rozlišování zasáhne Boží hlas a prostřednictvím snu mu zjeví smysl větší, než je jeho vlastní spravedlnost. Jak důležité je pro každého z nás pěstovat spravedlivý život a zároveň cítit, že stále potřebujeme Boží pomoc! Rozšířit si obzory a nahlížet na životní okolnosti z jiného, širšího úhlu pohledu. Mnohokrát se cítíme uvěznění tím, co se nám stalo. Říkáme: "Podívejte se, co se mi stalo!" a zůstáváme vězni toho špatného, co se nám přihodilo; ale právě na pozadí některých životních okolností, které se zpočátku jeví jako dramatické, je Prozřetelnost, která časem nabývá tvaru a smysluplně osvětluje i bolest, která nás postihla. Pokušením je uzavřít se v bolesti, v myšlenkách na nepříjemné věci,

které se nám staly. A to není dobře. To vede ke smutku a hořkosti. Hořké srdce je tak ošklivé.

Chtěl bych, abychom se zastavili a zamysleli se nad jedním detailem tohoto příběhu, který se vypráví v evangeliu a který často přehlízíme. Marie a Josef jsou dva snoubenci, kteří pravděpodobně měli sny a očekávání o svém životě a budoucnosti. Zdá se, že Bůh nečekaně zasáhl do jejich životů a oba, i když zpočátku s obtížemi, otevřou svá srdce skutečnosti, která je jim předložena.

Drazí bratři a sestry, náš život často není takový, jaký si ho představujeme. Zejména ve vztazích lásky a náklonnosti je pro nás obtížné přejít od logiky zamilovanosti k logice zralé lásky. A my musíme přejít od zamilovanosti ke zralé lásce. Vy novomanželé, dobře se nad tím zamyslete. První

fáze je vždy poznamenána určitým okouzlením, které nás nutí žít ponořeni do imaginárního světa, který často neodpovídá skutečnosti. Zamilovanost. Ale právě když se zdá, že zamilovanost s jejími očekáváními končí, právě tehdy může začít skutečná láska, nebo právě tehdy přichází pravá láska. Milovat totiž neznamena očekávat, že druhá osoba nebo život budou odpovídat našim představám, ale spíše se zcela svobodně rozhodnout přijmout odpovědnost za život, který se nám nabízí. Proto nám Josef dává důležité poučení, že si Marii vybírá "s otevřenýma očima". A můžeme říci "se všemi riziky". Jen si vzpomeňte, že v Janově evangeliu je výtku, kterou Ježíšovi adresují znalci Zákona: "My nejsme synové odtud", přičemž naráží na prostituci. Ale protože věděli, jak Marie otěhotněla, chtěli Ježíšovu matku pošpinit. Pro mě je to nejšpinavější a nejdémoničtější pasáž evangelia. A

Josefovo riziko nám dává toto ponaučení: berte život takový, jaký je. Zasáhl Bůh? Beru to. Josef učiní, jak mu přikázal anděl Páně: "A vzal si svou ženu, která, aniž ji poznal a aniž byla s ním, čekala syna, a porodila syna a dala mu jméno Ježíš" (srv. Mt 1,24-25). Křesťanští snoubenci jsou povoláni vydávat svědectví o takové lásce, která má odvahu přejít od logiky zamilovanosti k logice zralé lásky. A to je náročná volba, která místo toho, aby život uvěznila, může lásku posílit, aby byla trvanlivá tvář v tvář zkouškám času. Láska páru pokračuje v životě a zraje každým dnem. Snoubenecká láska je trochu - dovolte mi to říct - trochu romantická. Všechno už jste zažili, ale pak přijde ta zralá, každodenní láska, práce, děti... A někdy se ta romantika trochu vytratí, že? Ale není tu pak žádná láska? Je – ale zralá láska. "Ale víte, otče, někdy se hádáme..." Tohle se děje od dob Adama a Evy až dodnes, ne? Že

hádky manželů jsou naším denním chlebem, že! "Ale přece hádat bychom se neměli, ne?" Ano, měli. Prostě ano. Neříkám, že musíte, ale můžete. "A otče, ale někdy zvýšíme hlas..." - "To se stává." "A někdy létá i nádobí" - "To se stává". Jak to ale udělat, aby to nepoškodilo život manželství? Pozorně poslouchejte: nikdy nekončete den, aniž byste se usmířili. Pohádali jsme se, řekl jsem ti špatné věci, můj Bože, řekl jsem ti špatné věci. Nyní však den končí: musím se smířit. Víte proč? Protože studená válka příštího dne je velmi nebezpečná. Nedovolte, aby den poté začal válkou. Proto se před spaním usmířte. "Ale otče, víš, že nevím, jak se mám vyjádřit, abychom se usmířili po tak zlé situaci, kterou jsme zažili." Je to velmi snadné: udělejte toto (*papež se dotkne tváře, ozve se potlesk*) a mír je uzavřen. Vždy mějte na paměti: nikdy nekončete den, aniž byste se usmířili. A to vám pomůže v manželském životě. Všem manželům.

Přechod od zamilovanosti ke zralé lásce je náročná cesta, ale musíme se jí vydat.

A dnes opět skončíme modlitbou ke svatému Josefovi.

Svatý Josefe, ty, který jsi svobodně miloval Marii

a rozhodl ses vzdát se svých představ, abys dal místo realitě,

pomoz každému z nás, abychom se nechali překvapit Bohem

a přijímali život ne jako nečekanou událost, před kterou se musíme bránit,

ale jako tajemství, které skrývá tajemství pravé radosti.

Vyprošuj všem křesťanským snoubencům radost a radikálnost,

ale vždy s vědomím, že lásku
umožňuje jen milosrdenství a
odpuštění.

Amen.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/
frantisek-pri-katechezi-spravedlivy-
zivot-je-otevreny-bozim-zamerum/](https://opusdei.org/cs-cz/article/frantisek-pri-katechezi-spravedlivy-zivot-je-otevreny-bozim-zamerum/)
(03.04.2025)